

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
hirdetmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (ifj. Jancsó
Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Fürdőink.

Ritka ország, melyet a természet oly dusan megáldott volna kincsekkel, mint a mi szép hazánk és az országban nincs talán egyetlen megye, mely e természeti kincsekből oly sokat kapott volna, mint Háromszék. A Kárpátok hegyláncza bővön ontja az ő gyógyerejű forrásait s hogy az áldás tetézte legyen, a bőkezű természet a gyógyforrásokat körülövezte gyönyörű erdőségekkel s felséges vidékekkel, úgy hogy míg a víz testünket gyógyítja, a hamisítatlan tiszta levegő s bájos környezet a lelket üdíti fel. Szóval hegyeink telve vannak különbnél-különb ásványvizekkel a nélkül, hogy azokat kellőleg értékesíteni tudnók. Pedig azok a föld népének mind meg annyi újabb keresetforrást kínálnak. De mi azt sem megérteni, sem kihasználni nem tudjuk.

Külföldön egy-egy szép erdős vidék, egy szép kilátást nyújtó hegység, egy-egy kétes értékű ásványos forrás (csak épen, hogy tiszta víz ne legyen) bővön elegendő arra, hogy az érdemes földtulajdo-

nosokat arra buzdítsa, hogy oda üdüljék vagy fürdőhelyeket építsenek s mihelyt a szándék megvan, nosza megindul a világra szóló reklám, a lapok hasábszámra közlik az ismertetéseket, hírneves orvosok szólnak hozzá a dologhoz s a közönséget elárasztják prospectusokkal s a fürdő így lassankint hírnévre jut, rengeteg vendéget kap s nem csak a fürdőtulajdonosok, hanem a környék népe is jól boldogul utánuk, mert az elismert igazság, hogy a fürdővendégek a legjobb fogyasztók. Egy néhány száz jómódu ember, kik gyógyulni vagy üdülni akarnak s gondtalanul költik el azt a pénzt, melyet fürdőzésre szántak — sokat fogyasztanak s nem egy keresetforrásnak adnak lendületet.

Külföldön fel tudják egy fürdőhely fontosságát fogni s szívesen csinálnak befektetéseket, mert tudják, hogy a beruházott tőke dusan fog egykoron kamatozni, de a székelv konzervativizmus e téren is irtózik az újításoktól, nem mer semmit kockáztatni s e miatt fürdőink nemhogy

emelkednének, sőt nagy részben egészen szánalmas állapotban vannak.

Mi csak mindig várjuk a bizonyos angolokat, kik elhozzák majd az ő milliőiket, építenek nekünk világra szóló fürdőket, ide csöditik az egész beteg külföldet s mikor aztán minden készen leszen, átadják nekünk a fürdőket, hogy élvezzük tovább. S ha az anglus pénz soha meg nem jön, marad minden a régiben.

Hogy igazságosak legyünk, ki kell jelentenünk, hogy nagy számu gyógyfürdőink közül egy-kettő mégis akad, melyek elég eszinosan ki vannak építve s az egészségügyi szabályokra is kellő gond van fordítva, de a többi bizony olyan állapotban van, hogy alig érdemes rólok szólani. S ha a székelv emberben fel nem ébred valahára a vállalkozó szellem, még sok számos évekig a jelenlegi miserabilis állapotukban várhatják az angolokat.

Adtál uram minekünk a te javaidból jó sokat, de mit ér az, ha nem adtál elég észet hozzá, hogy azt jól felhasználhassuk!

Politikai hírek.

Belföld.

A miniszterelnök Nagybányán.
Wekerle Sándor miniszterelnök megtartotta képviselői beszámoló beszédét, nagybányai választói előtt.

Beszéde elején a miniszterelnök élesen czáfolta az egyházpolitikai ellenzék ellenvetéseit, melyek szerint a reformokra szükség nem volt és azok szükségtelenül bolygatták meg a köznyugalmat.

Érdekes képét nyújtotta azután a miniszterelnök a közigazgatási reformnak.

Utalva arra, hogy senki sincs jogosítva a reformok létesítését azokra szoroson nem tartozó kívánságokhoz fogni, — kijelenté, hogy nevezetesen a reformoknak bizonyos oldalról unalomig hangoztatott junctimja csak temetője lehet minden reformnak.

Részletesen foglalkozott azután a miniszterelnök a nemzetiségi kérdéssel.

Előre boesátotta, hogy nemzetiségi kérdést ingenere ez országban nem ismer.

Nevezetes csak az, hogy legutóbbi időben e kérdés egy némely kinövészeket tüntet fel, különösen annak következtében, hogy a külföldi, — ha nem is hivatalos — körök is beavatkoznak ezen belügyünkbe.

Most is ismételt hangoztatott re-
crimination különösen az erőszakos magyarosítás vádja. Ez teljesen alaptalan ráfogás. Mutassanak neki csak egy szál magyarosított oláh embert.

Az állam egysége ellen intézett ta-

TÁRCZA.

Én.

(Monolog.)

(Folytatás és vége.)

Képzelve csak, mily rohamosan fog a gummi-arabicum ára felszökni. Arabiában nem győznek majd a fák eleget izzadni! Nagyon természetes, hogy ennek folytán az összes népkonyhákat be fogják zárni, mert nem lesz olyan végzett éhezdzs a világon, a ki oda járjon.

Már előre látom, hogy ugy délfelé milyen egyszerű látványt fog nyújtani az Andrassy-ut. Jobbról-balról egymás mellett kinyújtott nyelvvel álló alakokkal!

A vácsi utca déli korzónak kampez, mert a haut-creme inkább oda jár majd az Andrassy-utra nézni, hogy a „felséges nép” hogy ebédel.

Oh mily olympusi látvány, mily isteni szórakoztatás lesz.

Talán fog egy-két nagyságos vagy méltóságos ur is akadni, ki a nép iránti szeretetből annyira leereszkedik, hogy maga is beáll a sorba. Mert hát — tetszik tudni — szépen

sorba kell minden nyelvöltő kurát tartónak állni. Különben ott fog teremni a rendnek nappal éber őre, a ki figyelmeztetni fogja a tisztelt előttem ebédelőt, hogy „tessék kérem rendbe és sorba önnyi, m. r. m. l.”

Mily dicsőség! . . . Hazám! Nem tudod, hogy legnagyobb és leghatalmasabb nevű fiad, ki neked a legpraktikusabb eszmét fogja adni és kit egykor milliók fognak áldani, most éheznek?

És ha elgondolom, hogy 100 év múlva a hálás emberiség lovasszobrot állít nekem! Hogy miért épen lovasszobrot? Azért kérem, mert egy fáradhatatlan kutató bizonyosan ki fogja majd sütni, hogy én nagyon szerettem a lovakat s ha életemben nem, legalább holtom után ülhessek lóra! Ilyen természettel és lovagolni! Oh bölcsesség! Oh, kutató szellem! . . .

Ábrándozásomból a levélhordó ébreszte fel. Első pillanatban egy örökhatyó amerikai nagybácsira gondoltam. Nekem, kinek egyetlen élő atyafiam sincs, levél? Felbontom s abban a legnagyobb meglepetésemre egy meghívót találok Somossy or-

pheum-igazgatótól. Talán csak nem akar ez az ur tervem kiviteléhez társul szegődni? De nem is tudhatja, hisz nem említettem senkinek sem.

Elvégre is azért meghívó a meghívó, hogy az ember elmenjen, ha hívják.

A kitűzött időben pontosan megjelentem, bemutattam magam ő pasaságának, a minden Mausionette divák budapesti uralkodó fejedelmének.

Uraim! Már sok meglepetést látam életemben, de olyan meglepetést, mint a milyen Somossy lett az én látásomra, még csak nem is hallottam.

Szerény hangon előadtam, hogy b. levele folytán van szerenésém ezuttal magas színe elé járulni.

Ordítani kezdett mint egy oroszlan, hogy miképen hívhatnak valakit ilyen természetű Sárkány Hereulesnek. Mire én önérzetem és aesthetikai izlésemben ily erősen megsértve, szintén a legmagasabb C-n feleltem. Somossy valamit sugott a szobában levő liberális inasnak, mire néhány percz múlva megjelent egy hatalmas testalkatu uri ember, a kinek akkora mellkasa volt, mint egy kovács fujtónak. A director ennek is sugott valamit a fülébe, mire ez telt tudóval

el kezdett felém fujni. Egyszerre éreztem, hogy önkénytelenül hátrálni kezdek s mindig jobban-jobban vesztetem el lábaim alól a talajt s repülök háttal a világűrbe, míg végre egy arra menő tojásos kofa kosarába estem. Hogy mily állapotban kerültem haza, az mellékes, a fő az, hogy kinek köszönhetem én azt a barátságos kifuvást.

Vége egy pár nap múlva kollégáim kárörvendő areza elárulta azt, s egyik barátom el is beszélte nekem, hogy folytonos titkolódzásaimért elhatározta, hogy ajánlani fognak Somossyhoz a „marseillei biká” való birkózásra.

Oh világboldogító eszme! Tehát ismét te érted kellett szenvednem dicső emberiség?

Hanem, hogy nevem ne váljék többé hátrányomra, azonnal beadtam a recepezonálására a kérvényt a minisztériumhoz s egy a természetnek legjobban megfelelő nevet, vagyis Kérődző Hereulest választottam.

Weinmann I.

madásokat természetesen a kormány sohasem fogja tűrni, a nemzetiségek külön közigazgatási tagoltságáról szó sem lehet.

Ellenben mindig arra fog törekedni a kormány, hogy minden polgárát egyenlő jogok illessék, természetesen: a kötelezettségek egyenlő teljesítésének feltételezése mellett.

Végül a miniszterelnök a bányászati ügyek rendezésével foglalkozott.

Miniszteri rendelet a hesseni légy irtásáról.

A földművelés legújabb csapása a hesseni légy, mely a Királyhágón túli részeken óriási károkat tett. Ezen veszedelmes rovar elleni védekezés céljából a földművelési miniszter ur egy utasítást küldött a hazai törvényhatóságokhoz a legszélesebb körben való kihirdetés végett. Minálunk még ezen újabb csapás nem jelentkezett, de azért a gazdaközönység érdekében az utasítást teljes szövegében közzé tesszük.

Utasítás

a hesseni légy (Cecydonia destructor) ellen alkalmazandó övrendszabályok tárgyában.

A hesseni légy egy szunyogforma kis legyeecske, mely ugy Európában, mint Amerikában a buzatermesben már többször egész vidékekre, sőt országokra terjedő pusztításokat okozott. A jelentéktelen kinézésű rovar oly módon válik kártékonyvá, hogy kukacjai a fiatal buzaszárakat megmegrongálják és tönkreteszik; esőkelőbb mértékben élőködnek a rozs- és árpavetéseken is.

A rovar nősténye ugyanis parányi petéit ősz elején szeptember havában a vetések levelein tojja; a peték kikelvén, körülbelül 3 mm. hosszú fehér kukacok a szár és a levélhüvely közé levándorolnak és a levélhüvely tövében megtelepedve, a gyöngye szár nedvét kiszívják. Az ily nagyobb mértékben megtámadott zsege növények ennek folytán el-sárgulnak, elfonnyadnak és kivesznek. A kukacok a szárukban a levélhüvely védelme alatt telelnek át

és ott hosszukás idomu barnás bábokká változnak, melyekből a 3 mm. hosszú fekete legyeecske április havában buvik elő. Alig hagyta el a kis légy bábkaróját, csakhamar párosodik s a nőstény aztán haladéktalanul megkezdí a peterakást. E célra a már szárba indult őszi vetéseknél az alsó leveleket, a tavasziaknál pedig a gyökérleveleket választja ki és barnás petéit azoknak felső lapjára helyezi. A parányi petékből, melyek szabad szemmel alig láthatók, a fiatal kukacok már néhány nap múlva kikelnek és azonnal az illető levél tövéhez vándorolnak; oda érve megállapodnak s a levélhüvely védelme alatt töltik áttelelő állapotuk egész idejét.

Az őszi vetéseknél tehát ilyenkor alulról felfelé az első vagy második büttyök felett találhatók; a tavasziaknál ellenben úgy mint az őszkor az őszi vetéseknél tapasztalhatjuk közvetlenül a gyökér felett vannak megtelepedve. Míg azonban ősszel a megtámadott gyöngye száruk, mint említve volt, mind kivesznek, tavasszal az nem esik meg, mert a kukacoknak rendesen nem sikerül már a megerősödött növényt előltni. A növényzár tovább nő tehát, de a tápnedvét szívó kukacok állomáshelyein annyira meggyengül, hogy később nem bírja el kalászáat, hanem előbb-utóbb megtörik. Az ilyen gabonaföld aztán úgy néz ki, mintha valaki kizsákarva össze-vissza gázolta volna; a gyöngyén fejlődhetett kalászkok is jóformán mind üresek.

Junius második felében a kukacok bábbá alakulnak és belőlük július és augusztusban buvik elő a második vagyis a nyári nemzedék. Ennek a nyári nemzedéknek a nőstényei azután az őszi vetésekre tojják a petéiket s az ezekből fejlődő kukacok ismét az őszi vetéseket károsítják.

A hesseni légynek e szerint évenként két nemzedéke van. Az első nemzedék tavasszal a zöld őszi vetésekben, a második pedig aratás után a tarlóokban éri tökéletes kifejlődését.

A mi az ellenszereket és óvrendszabályokat illeti, azok a következőkben foglalhatók össze.

a) Minthogy a légy második, nyári nemzedéke szeptemberben petéit szaktalakra rakni, tanácsos az őszi vetést minél későbbre halasztani, hogy mire a vetés kikel, a legyeknek már semmi nyoma se legyen.

b) A nagyobb mértékben megrongált és tönkretett vetéseket legelőszelűbb kora tavasszal minél előbb jó mélyen beszántani; ezzel nem csak azt érhetjük el, hogy a légy bábjai megsemmisülnek, hanem hogy az illető földterületet, a melyről különben is silány termés lett volna várható, még másképen is ki lehet használni és nevezetesen kapásnövények termelésére fordítani.

c) A nyári nemzedék kipusztítására ajánlható a tarló leégetése; a mennyiben pedig a bábok a gabonaszárak alsó büttyén vannak elhelyezkedve, előnyösebb hosszú tarlót hagyni, hogy eként lehetőleg valamennyi báb elégethető legyen.

d) Sokkal ezélszerűbb ennél a tarlót aratás után azonnal minél mélyebben beszántani, a mely eljárással a legyek további fejlődését megakasztatván, az őszi vetések a légy támadásaitól lehetőleg megóvatnak.

Mindezeknek a védekezéseknek azonban csak akkor lesz meg a kellő eredménye, ha azokat nemcsak egyes gazdák követik, hanem a megtámadott vidékek lehetőleg valamennyi birtokosa alkalmazza.

Csarnok.

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhöz.

XIX.

Tóns Szerkesztő ur!

Aszongya a példabeszéd, hogy a ki mint vet, úgy arat. A mű barátságos gazdálkodásunk kántor komámval fájulul ütött ki; a mije vót a vetés, ojan az aratás es.

Még a tavaszak évadján megírtam vót, hogy az én földem a Sovándrében a kántorkománéval tőzsomszéd. Mikor én vetettem, az

északi szél a magot a kántor komám földjére vitte s mikor oszténgad ő vetett, a magot a déli szél az én földemre hozta. Ezen barátságos gazdálkodás azt eredményezte, hogy a gabona egy küsnég tarkáson mutatkozott. Pásztánként ojan vót a gabona, mint a Duna, másutt meg nem vót semmi, de minekutána a mag mind kiköt, a kinött burján a sertés élelmezése szentpontjából hozta haszonnak vót tekintendő. A jó isten, a ki az igaz embert el nem hagyja, szépen segített a mű gazdálkodásunkban. Minekutána a vetésnél a szél segített, az aratást a vihar végezte el. A jégeső nem csak learatta, hanem ki is esélt a gabonánkat s így a betakarítás költségeitől meg vagyunk kímélve. Bizony ilyen disznó melegben nagy áldás, ha más végzi az ember dolgát. A termésünk biztosítva vót, tehát a mű barátságos gazdálkodásunk jól ütött ki!

A miótől fogva az én hűtőstársam a pogári házasság büztét érzi, nem hogy meghuzná az bagariáját, hanem napról-napra gaczabbul bánik vélem. Soha egy szova irántam nincsen. Hőjába fenyegettem, hogy pogárilag elválok tőle, kutyába sem voszi. Aszongya, hogy ha elválok kap ő magának szebbet, jobbat mint én, de én nem kapok olyant soha, mint ő benne. Persze, az én Petronellám elég ügyibe való fejérnép, de magam sem vagyok az utolsó s ha ő kapna, én es kapnék pogárilag eleget. Szó a mi szó, a multkoriban elpanaszoltam kántor komámnak az én nagy bajomat s ő azt tanácsolta, hogy álljak az sarkamra s ne engedjem, hogy az utolsó szó az asszonyé legyen. Ugy es tettem es az legelső alkalmatossággal keményen rárikóttam az asszonyra: „Hallgass asszony személy, mert különben mindnyá megmutatom, hogy ki az ur a háznál.” S ezzel nyomban siettem kifelé, nehogy vissza feleselhessem. Ő mindenütt jött nyomomba. Hátra mentem az kertbe s ő utánam. Keresztül másztam a kerítésen s ő es. Kimentem a mezőre s ő oda es követett. Egy széles árok állott előttem, ke-

REGÉNYCSARNOK

Haida.

— A „Székelyföld” eredeti regénye. —

Irtá: Hajdó Ödön.

(Polytatás.)

— Te vagy Haida? — kérdé a muezzin gyorsan besiető leányától.

— Én vagyok atyám — felelt amaz — eljöttem hozzád, bár tudom, hogy ilyenkor pihenni szeretsz, de a hír, melyet hozok, mindnyájunkat érdeköl s nem enged nyugtot pillanatra sem; azért jövék tehát, hogy elmondjam neked.

— Talán a koreai ut fölött határozatok?

— Még nem. Egészen más valami az, amiben segítségéd kérjük, én és anyám.

— Beszélj tehát.

— Anyám levelet kapott anyjától — mondá félénken a leány.

— Nos mi van vele?

— Abban a levélben említés van tőve egy csomagról, a mit szintén megkapott és itt van nálunk.

— Mi van a csomagban?

— Nem tudjuk, mert Vadil nem merte fölbontani nélkül; félt haragodtól, miután egyszer megtiltottad neki szülőitől elfogadni valamit.

— Ugy, és ezt mégis elfogadta?

— Igen, mert atyja meghalt és anyja utasítá az említett levélben Fehár Adissa ülemához, ki azt neki, minden bővebb magyarázat nélkül, átadta. Ismered te az ülemát?

— Valószínűleg, ha arról van szó, ki házuknak akkoriban jó barátja és nekem Vadilért versenytársam volt. Bár övé lett volna akkor Vadil, ugy nem ismerné a szenvedést mellettem.

— Nem, nem Faira — szólt az éppen beérkező Vadil — sohasem bántam meg, hogy nőddé lettem, csak a sors csapásai ellen keltem ki néha, miket Allah reánk s főként read mért.

— Te jó vagy Vadil és én szerencsétlen, de mond, minő csomagról tett említést Haida?

— Itt van, elhozta — felelt a nő — ne haragudj érte, hogy elfogadtam; de hiszem megboesátasz, ha meghallgatod anyám levelét. Olvasd csak Haida!

Haida be sem várva atyja válaszát, olvasni kezdé s midőn befejezte, oda

szaladt, körülfonta karjait atyja nyakán s ellenállhatlan hangon kéré, ha fölbonthatják-e a csomagot?

— Mikor kaptad a levelet Vadil — kérdé a muezzin?

— Egy felévre rá, hogy megvakultál.

— És miért nem mondtad meg azt mostanig nekem?

— Mert azt hívéim, bánatot okozok vele.

— Szegény szülők, szegény Fiala, tehát ők is szerencsétlenek — sóhajt a muezzin — nagyon rosszul tövöd, hogy eltitkoltad. Hátha szükségük volt reánk s most már késő. Hol van az a csomag?

Vadil oda nyújtá a muezzinnek, ki azt egy ideig kezei között forgatva, Haidának adta át felbontás végett.

Haida mohó kíváncsisággal szedé le a pecséteket s a zsineget lefejté róla, egy esinos selyem tokból nyolcezadrét hajtogatott papirlapot és egy kiesiny, súlyos vászon zaeskot emelt ki. Midőn ez utóbbit az asztalra tévé megzörrent s egyszerre kiáltának föl mind a hárman: ez pénz!

— Van-e irás mellette? Kérdé Bajazed kis vártatva.

— Van, — felelt a leány — s az azal kinyitotta és olvasni kezdé:

„Leányom Vadil! Bár közel husz éve annak, hogy házuk elhagyására kiérdemelted szerető szülőid méltó haragját, most, midőn atyád nagy utra kel (Mekkába zárandokol) nem mulaszthatom el tudatni veled végső elhatározásunkat.

Vagyonunk jó részét pénzre tettük, csak Halkinban tartottuk meg házunkat a kerttel és prinkipói nagy rétünket a Dzsámival. Ha e csomagot Fehár Adissától átveszitek és halálhírünkrol tudomást szereztek, birtokba vehetitek — neked adjuk. Fialáról külön gondoskodtunk, ő ezekből részre igényt nem tart. Azt azonban kikötöm, hogy minden évben, halálunk napján, prinkipói Dzsáminban imádkozz éretünk. Csatlók ide ötszáz piasztért Haida leányod nevelési költségeire.”

Itt Haida megállott, mert nem ismerte a jeleket tovább, melyek ezután következtek.

Vadil vette át tehát a levelet és rá ismert az anyja által használt titkos jegyekre, melyeket ő annak idején nagyon jól olvasott, miután anyjától eltanulta azt, de most gon-

resztül ugortam. Ő es követni akart, de bekecselt s míg a gamatból ki tudott mászni, én tovább állottam. Az utolsó szó meg es az enyém lett. Egész nap kerültem a házat. Este kántor komámval Móríz zsidónál mulattam s éjféltör tértem haza s csak akkor mentem be a házba, mikor az ablak alatti meghallottam Petronellám hortyogását. Lábuhegyen osontam be s lefeküdtem s azon boldog érzülettel aludtam el, hogy még es sikerült a férfi respektust fentartanom. Alig aludtam el, hát következő szókra ébredék. No hát mutassa meg vén részeges disznó, hogy kiazur a házban? Ezek a Petronella szavai valának. Az istentelen felköltött, hogy elmondhassa a mit a begyibe rejtetgetett. Nézem az órát, háromfartály 12-öt mutat. Tehát meg sem tudtam egy napról a másikra átvinni az tekintélyt, csupa egy fertály óra hiányzott. Ebből az esetből én azt sejtem következett, hogy minékutána az pap által összehozott házasságban a fejénnéppel birni nem lehet, a pogári házasság jobb lesz.

Hírül adhatom, hogy Polika viszsztatott a fogyasztó kurárról. Úgy néz ki, mint egy szépen kinyílt rózsza. Tehát mindnyájan megvagyunk, senki sem pusztult el közülünk, hanem még szaporodunk es. A főtisztelendő urnak egy új keresztfiát hozták a napokban a faluba. A minden lében kanál Móríz zsidó asszongya, hogy az áldott jó lelkű főtisztelendő urnak ez már a 7-ik keresztfia, kit nevel. A jó isten meg es áldja őrt. Móríz azt es mondgya, hogy ez a gyermek a Pólíka nője hugának a gyermeke. Én nem tudom s azért minék mondgyam.

Maradtam a téns szerkesztő urnak Kárbahágó, 1894. aug. 1-én.

tisztelettel s becsülettel:
Jámber Están,
egyházi.

Ujdonságok.

— Erdész-kinevezések. A kintári és községi erdőket kezelő sze-

mélyzet létszámában számos kinevezés történt. Ezek között kinevezett: Kovács Pál erdészjelöltté a s.-szentgyörgyi erdőhivatalhoz, ugyanoda Almásy István; Tóth Miklós erdészamtiszt pedig a esikszereai erdőhivatalhoz.

— Örült leány. Mult vasárnap egy szárazpataki Márk Teréz nevű leányt tartóztatott le a kézdívásárhelyi rendőrség, ki nem kevesebb ezérből ment ki a vasuti állomáshoz hogy elmegy világgá és a föld kekségén levő összes urakat meghívja menyegzőjére. A 46 éves hajdon az ő vendégihívó mániájával a vasuti állomáson alaposan megzavarta az utazó közönség nyugalmát s a szolgálattevő rendőrnök nagy nehezen sikerült őt a rendőrkapitánysághoz becsalni, hol örütsége konstátáltván, nyomban egy rendőrt adtak melléje, hogy az vigye haza községébe. A szegény örült leány azonban csak akkor ment el, midőn neki hivatalosan tudomására hozott, hogy az az egyenruhás uraság csak díszkíséretül adatott melléje s csupán azért megy vele, hogy a faluban a lakodalmi ezereoniákat rendezze.

— Hét napig az erdőn. Fekete Dénes 16 éves suhanéz ezelőtt több hónappal bement bátyjával Oláhországba Voksinba s ott egy kovácsmühelybe bátyja mint kovács legény, ő pedig mint inas nyert alkalmazást. Jól is ment volna egy ideig a dolga, a mint mondja, de ő rajta annyira erőt vett a honvágy, hogy szökést kísérlött meg, a melyen azonban rajtavesztett, mert elesíték és visszakísérték gazdájához; azonban nem nyugodott, újból elszökött s egyedül az erdőkön, ismeretlen utakon át hét napig bolygott vad gyümölcsökkel táplálkozva. A hetedik napon délután érkezett vérző lábakkal haza s eszméletlenül rogyott össze. Szülői gondos ápolás alá vették.

— Szerencsétlenség. Lukács Borbála k.-martonosi 17 éves hajdon apjának a szénahordásnál segédkezett, midőn a szénával rakott szekér a Bereczkréten folyó patakon át akari kelni, a szekér mellett ment s azt támogatta. A szekérbe fogott mar-

hák egy villámlástól megijedve a szekeret megrándították s az a leányra dült s őt a patakba nyomta. Mire azonban a széna alól kivenni sikerült, már meg volt halva.

— Garázdálkodnak a farkasok s hiába emelték fel a farkas vadirtási díját, a kedélyes medve rovására, a vadászok nem nagyon opekednek ordasok után. E miatt folyton szaporodnak a bestiák s növekedik széttépett állatokban a kár. Mult héten a soósmezői tenyészbika keveredett konfliktusba egy pár farkassal s noha derekason védte magát, a hátulsó czombjából mégis felbőstékkelt egyik ordas a vendéglőnél tetemesen nagyobb adagot. Helyén való lenne néhány hivatalos hajtóvadászat a duvadak ellen.

— A brassói jégkarról írják még a következő részleteket. A hosszas esőzés után bekövetkezett szárazság nagy károkat okozott a mező- és kertgazdaságban. Mégis közepes termésre volt kilátás. Ekkor egyszerre Feketehalomtól egyenesen Brassónak irányulva rettenetes vihar vonult keresztül Brassó határain. Rohamos forgószeklek gyökerestől téptek ki fákat, erős esüfödeleket bontottak le s száraz jégverés soha nem látott tömörségben zuzra a födeleket, verte le a gyümölcsöt és ezernyi ablakot vert be. Néhol 20 ezentimeter vastagságu jégreteg hullott le s még következő napig sem olvadt el az épületek között. Négy ezentimeter átmérőjű jégdarabokat is konstátáltak. A szentbertalani templom és a tüzérségi laktanya födelét újból kell eserepezni. A laktanya és az iskola-épületen 400 ablak törött össze. A bertalanvárosrészi papilak födelét a vihar átdobta a szomszédos udvarra. A Kertsch-féle nagy téglacsűr csaknem teljesen elpusztult. A tengerit szét-hasogatta a jégverés, az aratatlan árpát pedig kicsépelte, szintugy a többi kalászosokat is. A répa is megsemmisült részben. Az óvárosi kertészek szenvedtek legnagyobb kárt, mert kertjeik teljesen tönkre mentek minden veteménynyel.

Mezőgazdasági közlemények.

A műtrágyázási kísérletekről.

A mostani alacsony gabonaárak mellett — a melyek valószínűleg huzamosabb ideig alig fognak a tengeren túli verseny miatt emelkedni, — legfőbb feladata a gazdának, hogy ugyanazon területről jóval többet arasson, mint eddig s így pótolja az áresőkkenés következtében boállott veszteségeit.

Hogy pedig ezen termésemelkedést elérhessük, ahoz a leghatalmasabb eszközt birjuk a műtrágyák okszerű használatában.

Csakhogypén az a baj, hogy gazdáink legnagyobb része vajmi kevésbé jártas még mindig a műtrágya alkalmazásában s habár vannak is szép számmal, a kik nagy sikerrel használják ezen megbesülhetetlen anyagokat, de még többen bizalmatlansággal viseltetnek a műtrágyák értéke iránt. Ezen ellentétnek pedig az a magyarázata, hogy az előbbiek helyesen, az utóbbiak pedig helytelenül bántak a műtrágyával. Innen van aztán az is, hogy egyik gazdánál 10—36 forint tiszta hasznót hoz a műtrágya holdankint, a másíknál pedig nem hogy hasznót hozna, hanem sokszor még veszteséggel jár.

Pedig a helyesen alkalmazott műtrágya általában nagyban képes fokozni a termést, a mit a hazai tapasztalatokon kívül fényesen bizonyít a külföld példája is, hol évenként sok millió métermázsa különféle műtrágyát használnak fel a gazdák, már pedig ezt bizonyára nem tennék, ha hasznuk nem volna belőle.

Hogy nálunk a műtrágyázás aránylag oly kis mértékben gyakoroltatik, annak főoka az, hogy mint említettük, legtöbbször nem tudnak vele helyesen bántni, vagyis inkább nem tudják megválasztani, hogy milyen műtrágyát használjanak. Mert a használati módot könnyű megtanulni, egyszerű dolog az s arra nézve a gyárak is utasításokat szoktak adni; hanem sokkal nehezebb aztán azt megállapítani, hogy milyen műtrágyára van talajunknak szüksége? Pedig ha ezt eltévesztjük, akkor semmi hasznunk sem lesz a műtrágyázásban, sőt egyenesen rá is fizetünk.

Ezért, ez lévén tehát a dolog legfontosabb oldala, ez alkalommal erről fogunk beszélni.

Minden művelt gazda tudja, hogy a növények több, a talajban levő anyagból építik fel testüket. Ezek az anyagok a földben oly nagy bőségben vannak meg, hogy a növények akár évezredekig is dusan táplálkozhatnának belőlük, hanem van ezek közt az anyagok közt mégis három olyan, a melyekből aránylag esékély mennyiséget tartalmaz a legtöbb talaj s a melyeket a folytonos termelés csakhamar nagyrésztben ki is von onnan, ugy, hogy a következő növénynek már alig marad valami, minék következtében aztán ez csak tengődik s dus termést egyáltalában nem hozhat.

Ez a három anyag pedig a következő: a légeny, a foszforsav és a káli. Ezekre kell tehát gondunknak lenni, ezeket kell a talajban pótolni, ha gazdag termésekben akarunk gyönyörködni.

(Folytatása következik.)

Szerkesztői üzenet.

Jó kántor koma. Erre a számra későn érkezett. Jövő számban közölni fogjuk. Köszönjük szíves munkálkodását, jövőre is kérjük.

Hirdetések.

ad. sz. 157—1894.

G. B.

A gazdasági bizottság által rendezendő ló és szarvasmarha kiállítások S.-Szentgyörgyön Október hó 7-én, K.-Vásárhelyen Október hó 14-én lesznek megtartva.

A kiállításokon esukis 50 holdon aluli birtokokok által bemutatott állatok lesznek díjazva.

A lókiállításokon anya-kanezák szopós esikóval és 3 éves kaneza esikok lesznek díjazva, a szarvasmarha kiállításokon bikák, ugy községek mint magán tenyésztők borjas tehének és ünök. Összesen 450 frt díj fog kiosztatni. Részletes felvilágosítást a közelebről kiadandó hirdetmények fognak adni.

Háromszékvármegye gazdasági bizottsága nevében.

S.-Szepsiszentgyörgyön, 1894. évi Augusztus hó 2.

Potsa József,
főispán-elnök.

dolgozania kellett megfejtése fölött, mert rég nem foglalkozott vele. Végre azonban kibetűzte s a következő sorokat olvasá föl a türelmetlenül várakozóknak:

„Figyelj Vadil! Belső pinezénk bejárat felé eső falának jobb szögletében, a föld színétől egy ember melének magasságában beillesztett gerenda-vég van, mely könnyen kiemelhető. Olyan az, mint a környi kőzet, de kopogtatásra kiérezhető. Fölötte van egy kampós vasszeg, ez képezi a nyitját, — ki kell huznod. Most gyöngö feszítésre enged a fa s ha még alóla eltávolítás két követ, a tágult nyíláson benyulhatsz az üregbe, hol keresd meg titkos lakatunk kulcsát, hiszem, nem feledted el még es ismered a titkát.

Ha meglelted a kulcsot, ugy tárgítsd ki a nyílást, a mi könnyű lesz s az üreg melyén találsz egy ládát, melynek zára e kulcsra jár. A ládában egy eserép-fazék leköttve jól, — abban van vagyonod. Huszezer darab piastert tettem bele. Magad végezz, mást be ne avass! Allah kísérjen azon tul és szerzetem emlékéit őrizd!

Anyád.”

(Folytatása köv.)

IFJ. JANCÓ MÓZES

Kézdi-Vásárhelytől

ajánlja dusan felszerelt

könyvnyomdáját

a nagyérdemű közönség becses figyelmébe.

Jutányos áron készít báli, menyegzői meghívókat, tánczrendeket, körleveleket s minden e szakba vágó munkát.

Ajánlja továbbá nyomtatványraktárát közigazgatási hivatalok, lelkész, ügyvéd, tanító urak és magánosok részére; irodai és levélpapírok, irodai szerek raktárát, honnan szükségleteiket szintén jutányos áron beszerezhetik.

Nagy üveg tábla raktárát szintén ajánlja a n. é. közönség figyelmébe.

EGY NYOMDÁSZ TANONCZ FELVÉTELEK.

BODOKI

MATILD-FORRÁS

különösen kötött szénsavban és szénsavas natriumban rendkívül gazdag

kristálytisztá égvényes vasas savanyuvíz.

Elsőrangú aczél-forrás!

A világforgalomban legfelségesebb, legolcsóbb és legégszégesebb — megfelelő szakértelemmel természetesen kezelt — a maga nemében páratlan savanyuvíz.

Legfelségesebb borvíz!

A gyomor és az idegrendszer bántalmainál, vérszegénységen alapuló betegségeknél és női bántalmaknál páratlan hatású gyógy-ital!

Egy literes üveg víz ára üvegcsereléssel 4 krajczár.

Kapható:

Kézdi-Vásárhelytől **Kupán József** urnál főraktáron, továbbá minden ásványvíz kereskedésben és vendéglőkben.

Tisztelettel **GYÖRGY JÓZSEF** a forrás kezelője.
(Háromszékmegye) **BODOK** (Háromszékmegye)

5

M. kir. államvasutak.

Keleti vonal.

MENETREND.

Érvényes 1894. május 1-től.

PREDEÁL—NAGYVÁRAD.

Érvényes 1894. május 1-től.

Á l l o m á s o k	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Á l l o m á s o k	Vegyes onot	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő) } ér. ind.	regg. 5.08	este 7.42	d. u. 2.45	Medgyes ind.	regg. 3.55	éjjel 12.46	
Botfalva " }	5.39	8.07		Kis-Kapus (vend., elág. Szab. felé) } ér. ind.	11.14	1.00	
Földvár " }	5.58	8.23		Tövis (vend., elágazás Arad felé) } ér. ind.	11.29	1.18	
Magyaros " }	6.17	8.43		Nagy-Enyed ind.	d. u. 1.10	2.49	este 7.59
Apáca " }	6.35	8.57		Kocsárd (vend., elágazás Maros- Vásárhely felé) } ér. ind.	1.45	3.42	
Köpecz " }	6.54	9.16		Gyères (elágazás Torda felé) . } ér. ind.	2.11	4.02	
Agostonfalva " }	7.01	9.22		Kolozsvár (vendéglő) } ér. ind.	2.56	4.35	
Alsó-Rákos " }	7.18	9.38		Nagy-Várad (vendéglő) } ér. ind.	3.06	4.47	
Homoród " }	7.45	10.02		Budapest ér.	3.43	5.15	
Kacza " }	8.02	10.15			3.53	5.21	
Bene " }	8.23	10.36			5.45	regg. 6.47	10.45
Erked " }	8.43	10.51			este 6.14	7.30	11.01
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé) }	9.12	11.16			10.44	11.41	
Segesvár (vendéglő) } ér. ind.	9.35	11.32			11.04	d. u. 12.23	2.18
	9.42	11.39			regg. 7.00	este 8.15	regg. 7.25

Expres-vonat ind. 5 óra 14 p. reggel. Aradon át Brassóból ind. 10 óra 26 p. este, Budapestre ér. 1 26 p., a gyorsvonat d. u. 2 óra 19 perczkor.

Kézdi-Vásárhely—brassói vasut.

Kézdi-Vásárhely indul reggel	4.00	délelőtt 10.30	délután 2.45	Brassó ind. reggel	4.50	reggel 8.50	délután 3.10
Imecsfalva	4.17	10.43	3.02	Szász-Hermány	5.09	9.09	3.25
Páva-Zabola	4.34	10.56	3.19	Prázmár	5.35	9.33	3.43
Kovácsna	4.45	11.13	3.51	Kökös	5.50	9.46	3.54
Barátos	5.18	11.29	4.16	Kilyén	6.07	10.03	4.05
Nagy-Borosnyó	5.35	11.42	4.35	Sepsi-Szentgyörgy	6.23	10.18	4.17
Eresztvény	5.55	11.59	4.56	Eresztvény	6.49	10.46	4.35
Sepsi-Szentgyörgy	6.35	d. u. 12.29	5.36	Nagy-Borosnyó	7.16	11.14	4.57
Kilyén	6.45	12.37	5.46	Barátos	7.37	11.41	5.14
Uzon	7.00	12.50	6.02	Kovácsna	8.06	12.10	5.35
Kökös	7.14	1.00	6.15	Páva-Zabola	8.33	12.40	5.55
Prázmár	7.41	1.20	6.42	Imecsfalva	8.46	12.50	6.06
Szász-Hermány	8.01	1.36	7.02	Kézdi-Vásárhely ér.	9.01	1.08	6.18
Brassó ér.	8.19	1.50	7.20		9.19	1.26	este 6.32

Kézdi-Vásárhely, ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája